

Solidarita pracujících

Pokračovatel naší práce – TIPO, nezávislého čtrnáctideníku OS ČMS, který vycházel v roce 1992 a OBČASNÍKU, který vycházel v letech 1993–2021.

„Bude-li se každý bát sám, budeme se bát všichni.“ Karel Heneš

Úvodní slovo šéfredaktora

Vážení členové a příznivci odborů,

dostává se vám do ruky druhé letošní číslo Občasníku OS ČMS. Většina časopisu je opět věnována zahraničí, ale už se objevují i zprávy z domova a to je dobře. Děkuji za ně doufám, že jich bude časem víc. Obě demonstrace plánované na tento týden do Prahy byly jak asi víte zrušeny, vzhledem k okolnostem nelze než souhlasit. Takže se jen zmíním o tom, že OS ČMS byla vedením ČMKOS (člena „žluté“ ETUC) požádána o podporu, což vítám a doufám, že tomu tak bude i příště, což je vzhledem k situaci v zemi jen otázka času.

Dost prostoru také věnuji informacím a fotografiím ze 3. sjezdu Mezinárodního odborového svazu penzistů a důchodců v Aténách. Vzhledem k nově navázaným kontaktům i ke stárnoucí členské základně našeho odborového sdružení to nebyl ztracený čas. Sjezdové materiály předložím našim členům a příznivcům jakmile je přeložím, jsou to dva sborníky v angličtině.

1. května jsme oslavili 1. máj, Svátek práce. Ze strany vládnoucích kruhů sílí snaha jeho význam oslabit; z naší strany, pokud jsem si všiml osobně i na fotografiích, se vyznačoval slabší účastí na oslavách než v minulých letech. Stále nevěřím, že by obojí byl trvalý stav. A dost mě bolí, že je umožněno, a zatím je to trvalá praxe, držet ve Svátek práce otevřené obchody. Dobře, jsou služby, například doprava nebo zdravotnictví, kde je provoz nutný. Ale máme ani ostatní ženy a děvčata za pultem a za pokladnou si nezaslouží, aby je někdo v takový den hnal

Také Odborové sdružení Čech, Moravy, Slezska si na mnoha místech připomnělo 1. máj svátek práce. Foto je z prvomájové shromáždění v Rakovníku, kde vystoupil předseda OS ČMS Stanislav Grospič.

do práce – a z vlastní praxe vím, že není pravdivé tvrzení o tom, že jsou rády za sváteční příplatek. A neříkám to proto, že bych je rád viděl na prvomájových oslavách. Je čistě na nich, co by dělaly, kdyby byly v takovém dnu se svými dětmi – nebo s kýmkoli jiným...

Jak jsem už kdysi řekl – stále věřím, že se sejdeme v lepších časech. **Vladimír Sedláček**, šéfredaktor

P.S. Ministr práce Jurečka právě ve zprávách oznámil, že v novém zákoníku práce NEBUDE výpověď bez udání důvodu. Pravicové strany vládní koalice o ni dále bojují, ale zatím prostě NE. Doufejme a bojujme.

Vážení přátelé,

Českomoravská odborová federace i zemědělci (o den později) odvolali ohlášené veřejné protesty formou demonstrace na dny 21. 5. a 22. 5 2024. Zemědělci stanovili nový termín protestů na 4. 6. 2024, ČMKOS věří ve vstřícnost současné pětikoaliční vlády a vyzývá ke svolání jednání. Chce tím zklidnit napětí ve společnosti.

OS ČMS není naivní a víme, že v případě rozsáhlých vádou zamýšlených změn v zákoníku práce a tzv. důchodové reformě jde o mnoho. Vstřícná gesta, volání k sociálnímu smíru a snížení napětí ve společnosti jsou hezkým líbivým krokem, ale ve vztahu k současné vládě se mohou tvrdě minout svým účelem. Současné pravicová vláda s gestem pochopení určitě sáhne po "sociálním příměří", které nutně potřebuje, zvláště po tragických

událostech atentátu na slovenského předsedu vlády. **Avšak není možné si dělat iluze, že vláda jednáním dojde k plnému vyslyšení obav zaměstnanců a odborových centrál z chystané důchodové reformy a změn pracovního práva! Ostražitost je na místě!**

Kolikrát, zejména ČMKOS, zradili zájmy pracujících a projevíli svou loajalitu k zaměstnavatelům a vládám. Jak těžce se pak tyto chybné kroky napravovaly, že se nenapravily vůbec. **Pro OS ČMS jsou kroky směřující k možnosti výpovědi bez udání důvodu a výpovědní doby, zrušení zaručených mezd v soukromém sektoru**

(pokračování na str. 2)

(dokončení ze str. 1)

a jejich redukce ve veřejném sektoru, prodloužení zkušební doby, přijetí pseudodůchodové reformy prodlužující výrazně odchod do starobního důchodu naprosto nepřijatelné. Z jejich odmítnutí nelze ustoupit!

Přestože se demonstrace proti přijetí změn v zákoníku práce a důchodové reformě příští týden neuskuteční, nesdílíme očekávání ostatní odborových centrál, nevěříme dnešní pětikoaliční vládě a stojíme na straně pracujících.

Povinností odborů je hájit zaměstnance nikoliv hasit sociální napětí ve společnosti vyvolané kroky extrémně zaměřené pravicové vlády a pravicových stran.

Voláme po solidaritě pracujících, vyzýváme k jednotě odborů, náš boj za práva zaměstnanců pokračuje!

Stanislav Grospič
Předseda OS ČMS

V Praze 17. května 2024

Odbory by měly společně ukončit »fialový hnus«

Máj jako svátek pracujících a aktivní odbory patří neodmyslitelně k sobě. K letošnímu prvomájovému rozhovoru jsme tedy přizvali aktivního odboráře, ještě nedávno řidiče tramvaje Marka TOŠILA.

***Váš vztah k Prvnímu máji je jasný, nepodléháte jeho dehonestaci mainstreamovými médii, minulý rok jste na jedné akci vystoupil. O čem bylo v této souvislosti vaše vystoupení? Přiznejte si, moc projevů odborářů na prvomájových setkáních dnes neslyšíme.**

Mé vystoupení na onom Prvním máji se týkalo tvůrčí práce TUNE, což je volně přeloženo Evropská síť odborářů, anglicky Trade Union Net Europe, kde mám tu čest zastupovat Českou republiku. Tato síť působí pod záštitou a za přímé, a to i finanční, podpory frakce Levice v EP. V určitém období jsem působil i přímo v jejím organizačním vedení a připravoval její setkávání a program těchto mítinků. Při loňském 1. máji na pražském Střeleckém ostrově jsem hovořil především o programu našich požadavků a podnětů pro Evropský parlament. Tento program jsme v TUNE vytvořili a frakce Levice v Evropském parlamentu (jeho členkou je i europoslankyně Kateřina Konečná, pozn. red.) si jej vzala za základ své další činnosti v rámci Evropského parlamentu, což považuji za významný úspěch a zdůraznění významu působení TUNE. Jsou v něm obsaženy velmi věcné a konkrétní kroky a požadavky směrem k EP a Evropské komisi, které mají za cíl významně zlepšit a posílit postavení a práva zaměstnanců celé Evropy a spravedlivost odměňování, pracovních podmínek a podobně.

Jste dlouholetým členem základní organizace Odborového sdružení Čech, Moravy a Slezska (OS ČMS), nějakou dobu její předseda. Co považujete za největší dosažené úspěchy odborů na vašem pracovišti?

Předsedou při Dopravním podniku Praha jsem 15 let, založil jsem ji se dvěma dalšími kolegy 1. března 2010. V současné době máme cca 130 členů a kromě Dopravního podniku Praha působíme a kolektivně vyjednáваме rovněž na půdě pražského magistrátu.

Co se týká dosažených úspěchů, mezi ně počítám to, že máme vysoce nadprůměrnou odborovou organizovanost – více než 50 procent zaměstnanců, což nám – rozuměno všem tam působícím odborovým organizacím, kterých je tam asi 25! – přináší silnou vyjednávací pozici jak pro kolektivní vyjednávání, tak i pro obhajování práv a oprávněných zájmů zaměstnanců. To není pouze fráze odcitovaná ze zákoníku práce, u nás je to do značné míry i realita, která nám umožňuje vyjednat pro zaměstnance

více než slušné mzdy i pracovní podmínky odpovídající zákonným pravidlům, což není zdaleka samozřejmost v současné České republice!

Jaký je podle vás nejhanebnější vládní útok na podmínky pracujících a jejich rodin?

Nově jsem se přesunul mezi starobní důchodce, takže vnímám velmi negativně osekání valorizace důchodů, které, ač neústavní, dokonce posvětil i Ústavní soud za pomoci i nově najmenovaných soudců. Je to bohapustý a bezprecedentní výsměch právu, když si vláda *mýrnyx týrnyx* zruší nastavená zákonná pravidla v momentě, kdy nastanou podmínky pro jejich splnění.

To tu nebylo od založení tohoto státu v roce 1918 a ani žádná hlava státu v naší historii si něco takového nikdy nedovolila posvětit – až naše novodobá americká loutka jménem Pavel! Je toho samozřejmě mnohem více a vše se nese v duchu ožebračování vlastního národa ve prospěch cizí moci a cizích zájmů a postihuje už nejen ty nejpotřebnější, ale již i drobné a střední podnikatele.

Odborové sdružení Čech, Moravy a Slezska je jen jedna z našich odborových centrál. Nejmasovější je Českomoravská konfederace odborových svazů, pak Asociace samostatných odborů a několik dalších menších. Měly podle vás centrály více spolupracovat?

Měly by spolupracovat. Bohužel všichni vidíme, jak šéf největší odborové centrály svou »činností« včetně prezidentské kandidatury zprofanoval celé odborové hnutí u nás a poničil důvěru našich pracujících v odbory, čímž jim dal danajský dar jako už dlouho nic a nikdo! Co se týče našeho OS ČMS, snažíme se podporovat aktivně všechny kroky, veřejné protesty ostatních subjektů, jednotlivců či organizací směřující k ukončení fialového hnusu a nastolení vlády zastupující především naše občany, a ne poklonkující cizím zájmům, okrádající a ožebračující všechny naše spoluobčany ve prospěch těchto zájmů a cizí moci.

Před pár měsíci jste opustil řidičskou kabinku tramvaje a po letech jste odešel zaslouženě odpočívat. Jaké jsou pracovní podmínky u této profese a jak je vedení dopravních podniků otevřeno dialogu?

(pokračování na str. 3)

Odbory by měly společně ukončit »fialový hnus«

(dokončení ze str. 2)

No – po téměř 24 letech. Je to svým způsobem jistota pravidelného a slušného příjmu zejména v obdobích krizí a nejistot vznikajících z podstaty kapitalistického systému. Práce však vyžaduje v dnešní hustotě provozu a kvůli častým excesům ostatních účastníků pevné nervy a zejména nepodcenit dostatek odpočinku mezi směnami. Dalším poměrně značným nárokem je její nepravidelnost – brzké ranní začátky, noční konce či i celé noční směny – a to vše »napřeskáčku«, což se v dlouhodobém časovém horizontu samozřejmě logicky může podepsat na zdraví.

Jak jsem již uvedl, při vyjednáváních se zaměstnavatelem máme velmi slušnou pozici a vzájemný respekt obou stran. A co se týče finančních záležitostí, zejména mezd, je vždy zaměstnavatel, respektive za něj jednajícím management, omezen prostředky přidělenými mu jeho vlastníkem – tedy Hl. m. Prahou, takže v případě nutnosti musíme i zde umět jednat a vytvořit i potřebný tlak, pokud je to nutné.

Ještě se zastavím u vaší nyní již bývalé profese, kde bývá často zbytečný střet mezi vystresovanými zaměstnanci a vystresovanými cestujícími. Doporučil byste něco cestujícím, než budou z nějakého nedostatku, zpoždění apod. vinit řidiče?

No – cestující by si měli uvědomit, že řidič je ten poslední, kdo může za nějaké případné zpoždění – to bývá zaviněno zpravidla mimořádnými událostmi, jako jsou dopravní nehody, uzavírky, technické závady dopravních

prostředků a podobně. Navíc by se měli poohlédnout, za jakou cenu na straně jedné – a jak – naprosto většinou – pravidelně jsou přepravováni v Praze ve srovnání s ostatními, třeba i předními evropskými městy a zeměmi. Co zaslouží kritiku a je dlouhodobým nešvarem je přístup města Prahy k problematice »nevoňavých« spouštějících, kterým dopravní prostředky mnohdy suplují noclehárny.

Strážníků městské policie je vidět v dopravních prostředcích pomálu a problém není rázně a systémově náležitě řešen. Pravidelně na něj při vzájemných jednáních se zástupci zaměstnavatele, opakovaně a dlouhodobě, poukážeme a dožadujeme se jeho důrazného řešení.

Při přípravě rozhovoru jste mi řekl, že s odborovou činností nekončíte. Čemu se v odborech budete věnovat, když už nebudete na pracovišti?

Do starobního důchodu jsem odešel k 29. únoru, což ovšem neznamená ani zdaleka konec mé odborové činnosti, spíše naopak. Budu se při ní věnovat všemu jako dosud a spíše ještě důkladněji, protože na to budu mít více času i prostoru.

Zúčastníte se oslavy Prvního máje letos? Kde se s vámi mohou setkat lidé, kteří by se třeba mohli inspirovat vaší odborovou angažovaností?

Prvomájových oslav se i letos zúčastním, a to v Praze na Střeleckém ostrově, neboť kromě své činnosti v odborech ještě působím v KV KSČM Praha.

David Proud

Odboráři z Havířova jsou stále aktivní...

Už řadu let existuje a pracuje v Havířově MO OSČMS. Naše členská základna sice není velká, ale i tak se máme čím pochlubit.

Na začátku každého nového kalendářního roku dostaneme plán práce, kterým se potom další rok řídíme.

Člen naší MO Stanislav Mičák, místopředseda OSČMS, nás pravidelně informuje o tom, co se v odborech děje, co můžeme udělat, vyjádřit se k současným problémům, se zájmem si pročteme i Občasník.

Na poslední schůzi v březnu jsme se velmi kriticky všichni vyjadřovali k vystoupení Jolany Jiráskové – mluvčí "OD PIRÁTŮ", jejíž příspěvek byl na sociálních sítích. Nechápeme, jak vůbec něco podobného může být zveřejňováno! Co ví jmenovaná o náročné práci lidí na vesnici?

Kromě pravidelných schůzí nezapomínáme ani na významné události roku. Například v březnu máme schůzi, jejíž převážná část je věnována ženám. Hezká básnička, kytička i drobné pohoštění a při něm pěkné posezení potěší vždy každou členku.

Dodržujeme i lidové tradice a pravidelně se scházíme na pěkné akci, velmi známé a oblíbené v našem kraji – smažení vaječiny.

S klidným svědomím můžeme napsat, že jsme i velkými pomocníky při všech akcích, které pořádá MěV KSČM v Havířově. Ať je to na plese, oslavách 1. máje, pietních akcích s kladením květin či tradičním oblíbeným Vinobraním – všude tam vydatně pomůžeme. V současné době je to příprava na májové oslavy, kde naše členy uvidíme jako pořadatele, službu u vstupenek či stravenek, v kuchyni při přípravě chutného občerstvení, přípravě i úklidu prostor – prostě všude, kde bude zapotřebí.

Z 11 členů a členek se pravidelně schází a akci zúčastňuje 10, jeden člen je trvale omluven vzhledem ke zdravotnímu stavu. Nemáme problémy ani s placením příspěvků.

Věříme, že i nadále bude naše činnost tak zajímavá a prospěšná, jako dosud.

Za MO OSČMS v Havířově
předseda V. Fukala
jednatelka M. Kročková

3. sjezd Mezinárodního odborového svazu penzistů a důchodců (TUI P&S)

Od 14. do 18. dubna se v Athénách konal třetí celosvětový sjezd Mezinárodního odborového svazu penzistů důchodců, který je součástí Světové odborové federace (SOF). Sjezdu se zúčastnilo přes 50 delegátů z více než 30 zemí. Zhruba 70 dalších delegátů z různých zemí nedostalo schengenská víza a nemohli proto přijet. Delegáti ze tří bývalých socialistických zemí se nemohli účastnit kvůli bezprostřední hrozbě politických represí, delegáti z Arménie a Kyrgyzstánu pak nedostali víza včas. Nakonec se sjezdu zúčastnili zástupci jen tři zemí bývalého socialistického bloku – Ruska, Kazachstánu a České republiky. Nicméně nereprezentovali pouze jednotlivé organizace, ale celé organizace odborových svazů.

Delegáti sjezdu posoudili situaci ve světě i práci odborových organizací zabývajících se ochranou zájmů důchodců a seniorů a přijali k tomu příslušné rezoluce, které budou v brzké době zveřejněny; přijali též změny stanov TUI (Mezinárodního odborového svazu) a zvolili nové vedení. Do toho byli zvoleni dva ruští zástupci, koordinátorem pro bývalé socialistické země byl opět zvolen Sergej B. Skvorcov. Ten ve svém projevu takto shrnul základní požadavky osob pobírajících nějaký druh důchodu:

1. Zrušit zvyšování věku odchodu do důchodu a jeho navrácení do parametrů, které existovaly za socialismu.
2. Zvýšení minimálního důchodu na jedenapůlnásobek životního minima.
3. Zvýšení průměrného důchodu na úroveň alespoň 50 % průměrné mzdy.
4. Indexace důchodů pro všechny důchodce, a to včetně pracujících důchodců, v souladu s mírou inflace.
5. Výplata dotací důchodcům na úhradu bydlení a komunálních služeb ve výši nejméně 50 % její výše.
6. Nejen deklarované, ale skutečné poskytování bezplatné lékařské péče všem důchodcům.

Dále krom jiného uvedl: „...Druhý sjezd našeho Mezinárodního odborového svazu zahájil novou fázi naší práce, když byl zřízen úřad koordinátora pro bývalé socialistické země. Tato práce byla a stále je velmi náročná vzhledem k výraznému oslabení levicových sil v našich zemích, které se ještě nevzpamatovaly z historické porážky socia-

Předsednictvo TUI P&R během sjezdu

lismu a zrady mnoha svých bývalých představitelů. Problémy důchodců ve světě jsou si velmi podobné; jsou důsledkem útoků kapitalismu na tuto vrstvu pracujících, stejně jako důsledkem legislativy, která odmítá vnímat důchodce sice jako již pasivní, stále však pracovníky. Výše uvedená východiska a požadavky mohou být dobrým základem pro úspěch našeho třetího sjezdu a my vynaložíme veškeré úsilí, abychom vytyčených cílů dosáhli. ...“

Já jako sjezdový delegát za OS ČMS jsem stručně informoval o situaci v ČR se zvláštním zaměřením na poživatelé penzí a na dopad osekání valorizace penzí současnou pravicovou vládou.

Po ukončení sjezdových jednání se delegáti zúčastnili demonstrace konané v rámci všelidové stávky v Řecku (celkem se této demonstrace zúčastnilo více než 40 tisíc lidí) a uspořádali vlastní menší demonstraci před budovou řeckého Nejvyššího soudu. Nakonec položili věnec k památníku zesnulých členů SOF.

(pokračování na str. 5)

Delegát OS ČMS na sjezdu TUI P&R

Generální tajemník TUI P&R, Španěl Quim Boix

Delegáti sjezdu; zcela vpravo předseda TUI Řek Dimos Koumpouris, zcela vlevo Sergej Skvorcov

3. sjezd Mezinárodního odborového svazu penzistů a důchodců (TUI P&S)

(dokončení ze str. 4)

Ještě pár slov o tom, co sjezdu předcházelo: Mezinárodní odborový svaz penzistů a důchodců, celosvětově známý pod zkratkou TUI P&R, vznikl v roce 2011 v rámci Světové odborové federace. Naše OS ČMS s ním navázalo užší kontakt a výsledkem bylo pozvání na jeho druhou evropskou konferenci v Monaku na podzim 2023. Zúčastnil jsem se části jednání (i když „jen“ pomocí internetu), kde jsme se navzájem informovali o situaci penzistů a důchodců v příslušných zemích a řešili otázku udržení a rozšíření spolupráce a vzájemné pomoci a podpory v rámci Svazu i mimo něj. Výsledkem pro tento okamžik jsou čtyři dokumenty, jež konference přijala a rozšířila mezi veřejnost. OS ČMS si dovoluje předložit český překlad a zavazuje se i nadále s TUI P&R spolupracovat, ku prospěchu penzistů a důchodců stávajících i budoucích.

Ještě připomínám, že předložené dokumenty nejsou první z dílny Svazu publikované v češtině - tím byl souhrn „Realita penzí“, jež OS ČMS vydalo v češtině v roce 2022 (tištěné vydání stále k dispozici na centrále OS ČMS, elektronické pak na e-mailové adrese vladse21@gmail.com). Dokumentů 3. sjezdu byla vydána celá řada, budou zde k dispozici po přeložení do češtiny v průběhu roku 2024.

Vladimír Sedláček
sjezdový delegát
šéfredaktor Občasníku OS ČMS

Delegáti sjezdu před demonstrací v Aténách; zcela vpravo místopředseda rakouského Levého bloku Josef Stingl, uprostřed (sedící, v červené košili) generální tajemník TUI P&R Quim Boix, vlevo (v béžové košili) koordinátor TUI pro býv. soc. země Sergej Skvorcov

»Americká poučení« z poznámek chicagské dělnické konference 2024

V roce 2023 vstoupilo přes půl milionu amerických pracujících do stávk; výsledkem byl nárůst průměrné mzdy o 6,6 %. Tady jsou některé konkrétní příklady této fáze změn:

- nedávná senzační vítězství proti třem automobilovým gigantům (Ford, GM a Stellantis)
- odborová organizace velkého závodu v protiodborovém hloubi Jihu (Volkswagen z Chattanooga, Tennessee)
- paralýza vyvolaná herci a scénáristy, až do vítězství, ve světě Hollywoodu
- odborová organizace 10 000 zaměstnanců ve 400 kavárnách Starbucks, stejně jako mezi zaměstnanci skladů a řidiči UPS a Amazonu, ve Staten Island (New York City)
 - 25% zvýšení mezd ve fast foodech v Kalifornii
 - různá vítězství pedagogů a akademických pracovníků

Součástí toho, že je možné, aby dostali, co jim patří, je tato zvláštní síť „Poznámky k práci“ (Labour Notes, LN). Jak redakční, tak politicko-odborové zpracování LN se zrodila v roce 1979 z iniciativy skupiny odborových radikálních aktivistů a radikálně levicových socialistů. Nejprve měla podobu informačního a bojového časopisu, vy-

dávajícího některé příručky, z nichž dvě byly „Tajemství úspěšného organizátora“ a „Příručka potížistů“ (*Secrets of a Successful Organizer a Troublemakers Handbook*). Druhá příručka byla textem, který současný předseda obnoveného odborového svazu pracovníků v automobilovém průmyslu (UAW), Shawn Fain, definoval jako nic menšího než svou sekulární „bibli“ aktivisty, která ho inspirovala k radikální obnově, s níž nejprve stoupal v řadách organizace, a pak ji – v posledních dvou letech – vedl k cílům, které by se až dosud zdály nemyslitelné.

Labor Notes je ale také konference, která se organizuje každé dva roky a mezi jednotlivými vydáními dochází k nepřetržitému a exponenciálnímu růstu. Ve dnech 19. až 21. dubna se do velkého hotelu v Chicagu sjelo až 4 700 dělnických delegátů a odborových funkcionářů z celých Spojených států. K vidění bylo také zastoupení z různých dalších zemí, včetně některých z nás – z Itálie FIOM (Italská federace kovodělníků) a FDV-CGIL – které se sešly, aby diskutovaly, vyměňovaly si zkušenosti a nápady na téměř 300 seminářích o tématech odborových a průmyslových vztahů. Jednalo se o velmi zajímavý formát díky svému mimořádně pragmatickému, operativnímu,

(pokračování na str. 6)

»Americká poučení« z poznámek chicagské dělnické konference 2024

(dokončení ze str. 5)

horizontálnímu a decentralizovanému charakteru. Usilovalo se o dosažení maximální valorizace a srovnávání mezi bojovými praktikami vedenými většinou v jednotlivých výrobních jednotkách, šlo o hledání neúčinnějších a neúspěšnějších nástrojů a metod. Klíč k tomuto odborářství zdola spočívá ve spojení, které může a musí být vybudováno mezi organizováním – chápaným jako schopnost zastupovat neorganizované – konfliktu a kolektivním vyjednáváním zaměřeným na dohodu skutečně plnou zlepšení, která se odrazí ve mzdách, a všeobecných pracovních a životních podmínkách. Semináře začaly krátkými hlavními projevy a mnoha sdílenými konkrétními zkušenostmi, které měly být předány do sítě a měly být navázány kontakty.

Konference měla hutný program, který trval až do pozdních večerů. Okamžiky volna, hudební či divadelní představení, vytvářely atmosféru velkého šumu, díky mimořádné přítomnosti mladých a velmi mladých lidí. Děti a vnoučata oné „Jiné Ameriky“, která se nyní mocně vrátila na mezinárodní politickou a mediální scénu, díky propalestinským mobilizacím na mnoha univerzitních kampusech. Kefíja byla, dokonce i v Chicagu, dominantním symbolem umístěným na tričkách a organizačních dresech: UAW, Teamsters for a Democratic Union (TDU) nebo učitelé, letušky, zaměstnanci Amazonu, UPS nebo Starbucks.

„Jak překonat apatii svých kolegů?“, „Jak překonat rozpory na pracovišti“, „Nemůžete to všechno zvládnout sami: naučte se to, udělejte to“, „Plánování stávků“, „Před, během a po vyjednávání: strategie krok za krokem“. To byly jen některé z názvů mnoha seminářů, kdy si každý účastník mohl vybrat, kam půjde, bude poslouchat a promlouvat. Často zpívali v sálech hotelu Hyatt a někdy to skoro vypadalo jako účast na sezení kolektivního sebeuvědomění, jako když se na semináři probíralo „Co dělat, když vám odbory zlomí srdce?“. Ale byly tam i prezentace o historii, jako na semináři o socialistech v práci nebo o legendární postavě Waltera Reuthera, vůdce UAW během „Třiceti slavných“ let, 1946–1970.

Zarážející bylo, alespoň z italského hlediska, že téměř chyběly projevy a debaty týkající se současné politické situace. A to jak s ohledem na Bidenovo prezidentství – které se zpočátku prohlašovalo za nejvíce pro-odborové od dob Lyndona Johnsona a které podporovalo dělníky automobilek během jejich třítydenní stávkou – tak s ohledem na riziko, byť jasně vnímané jako katastrofické, nového Trumpova vítězství. Politika, konvenčně chápaná, prostě v oněch třech dnech v Chicagu chyběla. Příčinu lze pravděpodobně hledat v myšlence – typické v USA – že zaměstnanci a jejich odboroví zástupci musí nejprve sami vědět, *jak to dělat*. Míneho být schopni čelit svým problémům a hledat jejich řešení vlastními silami, aniž by vkládali příliš velká očekávání do politiky „spřátelených“ vlád nebo odkláněli síly a energie do nerovného střetu

s nepřátelskými manažery. Zřejmě k tomu přispěl strukturálně decentralizovaný charakter USA, stejně jako odborů a severoamerických průmyslových vztahů. Kolektivní akce se vždy musela vypořádat se záměrnou těžkopádností postupů pro přístup k zastoupení na pracovišti a – především – se zhoubným nepřátelstvím zaměstnavatelů vůči uznávání odborů, zastoupení a kolektivnímu vyjednávání.

Existuje mnoho států, kde ve jménu nepochopeného (a právně posvěceného) „práva na práci“ mohou zaměstnavatelé dělat vše, co chtějí, aby ostrakizovali žádosti o zastoupení a stávky, včetně systematického využívání stávkokazů. Šéfové jsou proto prvním a skutečným cílem odborové činnosti; a teprve sekundárně se cílem stává státní moc. Meziodvětvový rozměr: třída, pohlaví a rasa jsou vzájemně propojeny. Výzkum, diskuse a mobilizace však nejsou rozptýleny v tisíci proudech, ale jsou, jak se říká, „zaměřeny“ na konkrétní možnosti, které může odborové hnutí reálně přetavit v dobývání. Známa orientace, nicméně od dob, kdy teoretické obrysy pro AFL-CIO definovali Selig Perlman, Samuel Gompers nebo Walter Reuther. To mělo významné dopady i na italský odborový scénář, tradičně skeptický ve své levicovosti vůči onomu „odborářství“, stigmatizovanému Leninem, ideologicky slabému (spíše pracovní uvědomění než třídní). Tuto teorii se naučil a přeložil největší mistr italského pracovního práva Gino Giugni, který ji objevil v padesátých letech, během svého *Fulbrighta* na univerzitě ve Wisconsinu v Madisonu. Se svou speciální doktrínou o kolektivní autonomii a pomocné legislativě, jako byl Wagnerův zákon z roku 1935, který inspiroval italský dělnický statut z roku 1970, z velké části upravený Giugnim, tehdejším poradcem socialistického ministerstva práce. Dnes tato stará a klasická „dobrovolnická“ matrice žije znovu v radikální omáčce, jako tomu bylo v našich „horkých“ 70. letech, kdy si udržovala odstup od těch byrokratických a kolaborantských vtíravostí, které jsme znali v době, kdy Marchionne z FIATu v Detroitu přijal vůdce UAW a vychvaloval jejich ctnosti a příkladné hodnoty jejich italským kolegům. Kus tohoto odborového vedení UAW – budiž zde řečeno – skončil po skandálech a odsouzeních za korupci, že vyměnilo koncese za osobní prospěch na úkor dělníků.

Dnes UAW opět vítězí a dělá to ve velkém jako maják naděje nabízející vzor pro všechny. Odbory vyhlásily a úspěšně zakončily tři týdny stávkou:

- S odbojovými fondy schopnými pokrýt 500 dolarů týdně pro každého stávkujícího (kdy se zamyslíme nad tímto nástrojem ziskově využívaným mnoha odbory v zahraničí?)
- Zvýšení o 25 % za čtyři a půl roku (+11 % okamžitě)
- Opětovné zavedení tzv. „COLA“ (cost-of-living-adjustment; úprava životních nákladů)

(pokračování na str. 7)

»Americká poučení« z poznámek chicagské dělnické konference 2024

(dokončení ze str. 6)

- Konec dvoustupňového režimu v závislosti na počtu odsloužených let v zaměstnání
- Zvýšení nástupní hodinové mzdy, z 16,25 dolarů na 22,50
- A dokonce proplacení 110 dolarů denně, ztracených během stávkových hlídek.

Dohoda prošla velkou většinou ve všech závodech, které o ní hlasovaly. Vítězství v odborových záležitostech jsou zásadní a nakažlivá. „Konečně jsme ukončili 40 let vyjednávání o koncesích. Je to nejlepší smlouva v celém mém životě,“ dosvědčuje postarší odborář GM. Úspěch proti velké trojce automobilek vyvolal řetězovou reakci. S řevem v sále se v pátek 19. dubna přivítala zpráva o vítězství v hlasování, které se konalo ve Volkswagenu v Chattanooga, a 73 % se vyslovilo pro to, aby odbory konečně mohly zastupovat 4 300 zaměstnanců závodu poté, co dva pokusy v nedávné minulosti selhaly.

V Chicagu bylo velké zastoupení odborových delegací z různých zemí; zřejmě z Mexika – asi padesát seminářů bylo ve španělštině, protože tam byli silně zastoupeni latinskoameričtí dělníci. Byly tam také významné delegace z Japonska, Jižní Koreje a Evropy: Unite, z Velké Británie, osobně tajemnice německého ver.di Yanira Wolfová, spolu s různými exponenty IG Metall a Nadace Rosy Luxemburgové. Švédský IF Metall tam byl, aby mluvil o stávce v Tesle (věděli jste, že tento svaz má jeden a půl miliardy eur – čtete správně – ve stávkových fondech?), Itálii zastupovala CGT a za CGIL delegace FIOM a vašeho autora, za Fondazione Di Vittorio (CGIL institut ekonomického a sociálního výzkumu), aby referoval na mezinárodním semináři o sérii zkušeností z bojů, které CGIL v posledních letech vedl.

Projev, který přednesl Michele De Palma, generální tajemník federace kovodělníků (FIOM-CGIL), vzbudil velký zájem a nadšení. V závěrečném plenárním zasedání v neděli dopoledne hovořil o našich společných bojích po boku hvězdy celé akce, Shawna Faina z UAW, který konferenci uzavřel. Jeho vzestup do předsednického křesla UAW před dvěma lety byl umožněn díky kampani její nejradikálnější frakce: Sjednocení všech pracujících za demokracii (UAWD). Jejich odmítání jakéhokoli byrokratického a kolaborantského driftu, prosazování bojovnosti a demokracie zdola a útočná strategie vytvořily základní strategii, která netrvala dlouho a přinesla své plody. Počínaje zakázkou na tři velké Fainovy pózy a prózy jsou počtou třídní obraznosti jeho lidu. A v těchto místnostech pronáší vysoce účinné fráze, které zahřejí u srdce a vyvolávají nakažlivé nadšení. Pojmy, které již byly vyjádřeny v nedávných projevech, o nichž referoval časopis „Labor Notes“, zněly víceméně takto:

„Jsme tu, abychom skoncovali s podnikatelským odborářstvím, nekonečnými ústupky, odborovou korupcí a okovy,

kteří nás svazovali. Mnohokrát jsem řekl, že vyjednávání dobrých smluv vede k dobrému úspěchu, a to i na organizační úrovni. To jsou dvě věci, které jdou ruku v ruce. Z tohoto hlediska naše stávka nebyla jen proti „velké trojce“. Patřila celé dělnické třídě. A je to důkaz jedné věci: že dělnická třída může vyhrát. Může změnit svět. Nevyhráváme tím, že hrajeme defenzivně nebo tím, že na věci vždy jen reagujeme. Nevyhráváme tím, že jsme milí k šéfům. Nevyhráváme tím, že našim členům říkáme, co mají dělat, co mají říkat nebo jak to říkat. Vyhráváme tím, že dáváme dělnickým lidem nástroje, inspiraci a odvahu postavit se za sebe. Z tohoto hlediska si myslím, že dělnická třída představuje arzenál demokracie a že dělníci jsou osvoboditelé.“

Když Shawn Fain dokončil své poznámky, parafrázované výše, velkým sálem hotelu otřásl sborový potlesk a skandování na konci tohoto srdceryvného projevu. Nakonec navrhl zorganizovat 1. května 2028 jednotnou generální stávku - datum, kdy vyprší platnost kolektivní smlouvy UAW s automobilovou „velkou trojkou“.

Ano; údaje o odborové organizaci neukazují žádné významné změny, hustota odborů zůstává skromných 10 % jen díky silnému příspěví veřejných zaměstnanců (33 %) – a mohlo by to mít vážné dopady, pokud by Trumpovy volby vyústily ve složení zcela pro zaměstnavatele, v rámci klíčového Národního výboru pro pracovní vztahy (NLRB). Prozatím si však toto publikum vášnivých a nadšených odborových aktivistů užilo tento okamžik nečekaných úspěchů, po mnoha, příliš mnoha zklamáních z minulých let.

V Chicagu je krásný východ slunce, brzy uvidíme, zda je to znamení nového a trvalého jara pro americké odborové hnutí. Doufejme, že tato nedávná vítězství promluví a zazní i zde v Itálii pro práci a boj, který nás čeká. Zde v Chicagu jsme však viděli konferenční metody, které by vzhledem k organizačnímu formátu a – především – obsahu přístupů, bylo pro nás užitečné zkoumat tím, že přijmeme nejlepšího ducha srovnávání a vzájemného a kopírovaného poučení.

Salvo Leonardi je vysoce postavený výzkumník průmyslových vztahů v Nadaci Di Vittorio Foundation, národním ústavu historického, ekonomického a společenského výzkumu CGIL, největší, levicové odborové konfederace. Článek je překladem anglické verze původního italského.

Standbury Forum je web věnovaný nedávno zesnulému americkému odboráři Jeffreyimu D. Standburymu.

Salvo Leonardi
původně pro Stansbury Forum

<https://stansburyforum.com>

15. května 2024

ZO OSČMS Plzeň nabízí

**celoročně
rekreační pobyty
na chatě Kamzík
na Špičáku
u Železné Rudy**
v klatovské oblasti Šumavy.

Více na www.kamzikspicak.cz,
na telefonním čísle +420 773 250 268
a na e-mailu fakamzos@gmail.com

Základní organizace OSČMS v Plzni

h l e d á

**manželský pár
ke správě horské chaty
s ubytováním a stravováním
v klatovské části Šumavy.**

Bližší informace:

Vladimír Sedláček

vladse21@gmail.com, tel. **724 202 990**,
nebo Antonín Kraus, tel. **776 798 303**.

MO OSČMS Prachatice nabízí rekreaci v chatě,

samota v lesním háječku, poblíž obce Perlovice, Šumava, Prachaticko.

Příjezd: zpevněná lesní cesta; Parkování: na pozemku u chaty.

Plochy kolem chaty trvale zatravněny, v sezóně častý nálezný lesních plodů

Veřejná doprava: vlak - Prachatice lázně, Zbytiny

Autobus - Prachatice aut. nádr., Prachatice, Libínské sedlo

Využití: jen letní sezóna (zimní sezóna jen pro velmi náročné - nezahrnuje prohrnování příjezdové cesty)

Obchody, nákupní centra: Prachatice - v dojezdové vzdálenosti - 6,5 km

Koupání: Křišanovický rybník, koupaliště Prachatice, Plavecký stadion Prachatice, Husinecká přehrada

Možnosti: Turistika, cyklistika - cyklotrasy, rybaření, památky, houbaření, vyhlídky, koupání,
vhodné i pro rodiny s dětmi

Kontakt: Ing. Vladimír Klouda tel. **388 318 887, 773 770 649** | Vilém Klapsia mob. **606 274 611**

Nabídka rodinné rekreace v Českém ráji

Léto se blíží a vy můžete prožít slunečné dny a krásnou přírodu v malebném prostředí Českého ráje. Místní odborová organizace OS ČMS Semily nabízí volné termíny na své rekreační chatě v Troskovicích. Roubená chata s pískovcovým podsklepením je určena zejména pro rodinnou rekreaci – nabízí možnost ubytování 4–6 osob. V přízemí je zařízená kuchyňka s elektrickým sporákem, chladničkou, varnou konvicí a potřebným kuchyňským a jídelním vybavením. V obývacím pokoji je barevný televizor, radiopřijímač, jídelní stůl, židle a rozkládací pohovka. V přízemí je splachovací WC a komůrka pro úklidové prostředky. V 1. poschodí je ložnice se 4 válečkami a malá koupelna s vanou a sprchovým koutem. Součástí vybavení jsou polštářky, spací pytle a deky Larisa. Ložní povlečení si rekreanti vozí vlastní. Chata se nachází v lese, na skále, nad malým rybníkem, u kterého je rekreační středisko Nebákov, v němž je možnost celodenního stravování a občerstvení. Od chaty cca 3 km leží dominanta Českého ráje – zřícenina hradu Trosky, další rozmanité přírodní krásy i bohaté historické památky nabízí výlety do Prachovských skal, hradu Kost, hradu Valdštejn a mnoho dalších.

Za pronájem chaty je účtován poplatek 200,- Kč za dospělou osobu a noc, resp. 100,- Kč za 1 dítě a mládež do 18 let. K poplatku se připočítává místní poplatek z pobytu pro OÚ Troskovice 15,- Kč za dospělou osobu a skutečně spotřebovaná elektrická energie v částce 12,- Kč/ kWh.

Pokud budete mít zájem prožít podzimní dny v krásné přírodě v Českém ráji – Troskovicích, rádi Vám pobyt umožníme.

Kontakt na předsedu MO OS ČMS Semily: Jaroslav Houha, 512 06 Benešov u Semil 215, tel. 732 856 516, e-mail: houha.jaroslav@seznam.cz

SOLIDARITA PRACUJÍCÍCH – Občasník OS ČMS, vychází čtvrtletně. | Vydává OS ČMS – Politických vězňů 9, Praha 1, centralaoscms@gmail.com jen pro potřebu členů a sympatizujících. | Náklad 300 výtisků. | Povoleno Ministerstvem kultury ČR pod r. č. MK ČR E 12339. | Odpovědný redaktor Vladimír Sedláček; vladse21@gmail.com; 605 032 534, 110 00 Praha 1, Politických vězňů 9. | Ne všechny zveřejněné materiály jsou stanoviskem redakce. | Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. | Distribuce vnitřní cestou. | NEPRODEJNÉ.